

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1.«Το κυνήγι του κρυμμένου φαρμάκου»

Υλοποίηση του κυρίως προγράμματος:

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν ένα σημαντικό έργο: Την ανακάλυψη ενός φαρμακευτικού φυτού που με τη βοήθεια της επιστήμης αποδείχθηκε αποτελεσματικό για μια τουλάχιστον ασθένεια. Τα παιδιά μέσα από τις οδηγίες που τους δίνονται, περιηγούνται στις συλλογές του Μουσείου αναζητώντας στοιχεία με τελικό προορισμό το φάρμακο. Για το παιχνίδι επιστρατεύονται ενδεικτικά: Η προθήκη με τα φαρμακευτικά φυτά και τις δραστικές ουσίες, ένα μικροσκόπιο, ο καταποποκόπτης, η προθήκη με τα παρασκευάσματα παρασιτολογίας, το πορτραίτο επιστημόνων που σχετίζονται με την ανακάλυψη του φαρμάκου, ένα οφθαλμολογικό μηχάνημα, ένα έργο τέχνης. Σκοπός του παιχνιδιού είναι να κινητοποιηθούν οι μαθητές και να αδράξουν τη γνώση μέσα από επιλεγμένες συλλογές του Μουσείου. Έτσι μέσα από την περιπέτεια και το μυστήριο προσεγγίζουν τη γνώση με συναρπαστικό τρόπο.

Συμμετέχοντες μαθητές σε ομάδες των 15 (κατά προσέγγιση)

Τάξεις : Β' -Στ' Δημοτικού

Ενδεικτική διάρκεια προγράμματος: 90'

Καλωσόρισμα- Αφόρμηση : 20'

Εκπαιδευτική δράση: 40'

Συνολική θεώρηση: 15'

2. Ανακαλύπτοντας τα μυστικά του Μικρόκοσμου

Υλοποίηση του κυρίως προγράμματος:

Ένας αθέατος κόσμος για το ανθρώπινο μάτι αρχίζει να αποκαλύπτει τα θαυμαστά μυστικά του καθώς ο άνθρωπος αρχίζει να κατανοεί τις οπτικές

ιδιότητες του φωτός και να κατασκευάζει τους πρώτους φακούς και τα πρώτα οπτικά μικροσκόπια.

Οι μαθητές μέσα από μια σύντομη ιστορική αναδρομή ενημερώνονται για τους απλούς μεγεθυντικούς φακούς που ήταν γνωστοί από την αρχαιότητα, αλλά και το πρώτο οπτικό μικροσκόπιο που ήρθε να «φωτίσει» για πρώτη φορά έναν αθέατο κόσμο για το ανθρώπινο μάτι, αυτόν του μικρόκοσμου. Στη συνέχεια γνωρίζουν τους βασικούς τύπους μικροσκοπίων που έχουν κατασκευαστεί μέχρι σήμερα (π.χ. σύνθετο οπτικό, ηλεκτρονικό κ.α.) και αφού μυηθούν στις βασικές αρχές γεωμετρικής οπτικής, μαθαίνουν τα μέρη και τις αρχές λειτουργίας ενός «απλού» και ενός «σύνθετου» οπτικού μικροσκοπίου.

Τέλος χωρίζονται σε ομάδες και ξεκινούν τις παρατηρήσεις τους στα οπτικά μικροσκόπια αλλά και τα στερεοσκόπια που διαθέτει το ΜΙΚ με παρασκευάσματα από φαρμακευτικά φυτά αλλά και από τη συλλογή Παρασιτολογίας του ΜΙΚ. Η εκπαίδευση ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση φύλλου εργασίας για το πρόγραμμα.

Συμμετέχοντες μαθητές σε ομάδες των 15 (κατά προσέγγιση)

Τάξεις: Στ' Δημοτικού

Ενδεικτική διάρκεια προγράμματος: 90'

Καλωσόρισμα- Αφόρμηση- Ξενάγηση: 25'

Εκπαιδευτική δράση: 50'

Συνολική θεώρηση: 15'

3. «Γιατροί και ασθενείς: Ιστορίες αντικειμένων» ΝΕΟ

Υλοποίηση του κυρίως προγράμματος:

- «Εργαστήριο τηλεϊατρικής» με απλές παιδικές και εφηβικές ασθένειες (κρυολόγημα, ωτίτιδα, γρίπη, αμυγδαλίτιδα, ιλαρά). Εκπαιδευτικό παιχνίδι ρόλων με κάρτες με βιωματική και δημιουργική έκφραση των εντυπώσεων των μαθητών από την ξενάγηση και τις νέες γνώσεις τους μέσα από ένα παιχνίδι «τηλεϊατρικής», δηλαδή εξ αποστάσεως διάδρασης. Η οικογένεια του μικρού ασθενούς διαβάζει σε κάρτα τα συμπτώματα του παιδιού. Ο Νοσηλευτής από την άλλη ομάδα κάνει ερωτήσεις και παίρνει το «ιατρικό» ιστορικό (δημιουργική αφήγηση- γραφή). Δύο ομάδες γιατρών προχωρούν με τη διάγνωση με βάση την αντιστοίχιση των συμπτωμάτων με τις κάρτες με τις απλές ασθένειες κάνοντας επιπρόσθετες ερωτήσεις και σημειώνοντας τις απαντήσεις. Στην πορεία της διάγνωσης κερδίζει η ομάδα που θα βρει τη σωστή διάγνωση και θα δώσει την κατάλληλη γραμμή για τη θεραπεία. Ο νοσηλευτής δίνει λεπτομέρειες της θεραπείας στην οικογένεια του ασθενούς προσφέροντας και πληροφορίες για γενικά μέτρα πρόληψης (με

αναφορά ανάλογα με την ηλικία των παιδιών και σε σχετικά εμβόλια).

Συμμετέχοντες μαθητές σε ομάδες των: 15 (κατά προσέγγιση)

Τάξεις: Ε' - Στ' Δημοτικού

Ενδεικτική διάρκεια προγράμματος: 90'

Καλωσόρισμα- Αφόρμηση- Ξενάγηση: 25'

Εκπαιδευτική δράση: 50'

Συνολική θεώρηση: 15'

**4.«Βιωματικό καλλιτεχνικό εργαστήριο δημιουργικής έκφρασης για τα
φαρμακευτικά- αρωματικά φυτά της Κρήτης και τα φαρμακευτικά φυτά
από το Ασκληπιείο και τον Κήπο του Ιπποκράτη» / «Βιωματικό
Καλλιτεχνικό Εργαστήριο για τα Αρχαία Ιατρικά Εργαλεία»**

Υλοποίηση του κυρίως προγράμματος:

- *Καλλιτεχνικό εργαστήριο:* Με προσαρμογή του εργαστηρίου ανάλογα με τις ηλικίες των μαθητών, οι μαθητές χωρίζονται σε μικρές ομάδες όπου σχεδιάζουν και φιλοτεχνούν φαρμακευτικά φυτά από τον Κήπο του Ιπποκράτη. Οι μαθητές αναπτύσσουν τη δημιουργικότητά τους, έχοντας μνηθεί στην ιστορία και τη σημασία της φύσης και των φυτών για την ιατρική και φαρμακευτική επιστήμη αλλά και τη διατροφή. Ακολουθώντας την πολυαισθητηριακή- βιωματική προσέγγιση μάθησης, οι μαθητές εισάγονται στον κόσμο των φαρμακευτικών φυτών μέσα από την καλλιτεχνική δημιουργία.
- *Καλλιτεχνικό εργαστήριο:* Οι μαθητές ανακαλύπτουν τη χρήση των ιατρικών εργαλείων μέσα στους αιώνες μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες και κατασκευές φιλοτεχνώντας και τα δικά τους αρχαία ιατρικά εργαλεία από συνθετικά υλικά και μέσω της χαρακτικής ως τυπογραφικής τέχνης. Ένα εργαστήριο, που βοηθάει τους μαθητές να αντιλαμβάνονται τη διαχρονική χρήση ιατρικών μεθόδων και εργαλείων και να συνδέουν βιωματικά τη λαϊκή ιατρική με τη σύγχρονη επιστήμη και να καλλιεργούν τη φαντασία, τη δημιουργικότητα, τη συνεργατικότητα και την επινοητικότητα τους.

Συμμετέχοντες μαθητές σε ομάδες: 15 (κατά προσέγγιση)

Τάξεις : Β' -Στ' Δημοτικού

Ενδεικτική διάρκεια προγράμματος: 90'

Καλωσόρισμα- Αφόρμηση - Ξενάγηση : 30'

Εκπαιδευτική δράση: 45'

Συνολική θεώρηση: 15'

5. Γνωρίζω τα φαρμακευτικά φυτά: Δημιουργικά εκπαιδευτικά παιχνίδια

Υλοποίηση του κυρίως προγράμματος:

Επιτραπέζια εκπαιδευτικά παιχνίδια κλιμακούμενης δυσκολίας που αξιοποιούν μέσα από τα βιώματα των μαθητών τις γνώσεις τόσο από την ξενάγηση όσο και από τις εικαστικές κάρτες του ΜΙΚ για τα παιχνίδια (ειδικές συνοδευτικές κάρτες για τα παιχνίδια με φωτογραφίες αντίστοιχων φαρμακευτικών φυτών).

- **A.** Εκπαιδευτικό παιχνίδι όπου τα παιδιά κατά μικρές ομάδες κινούνται με τα πιόνια τους σε ένα επιτραπέζιο ταμπλό που έχει τη γνωστή σε αυτά μορφή ως «φιδάκι», όπου καθώς προχωρούν ανακαλύπτουν το φαρμακευτικό φυτό που απεικονίζεται και τις ιδιότητες του. Παράλληλα, άλλες ομάδες δημιουργούν Puzzle με θέμα τα φαρμακευτικά φυτά.

- **B.** Εκπαιδευτικό παιχνίδι με κάρτες κλιμακούμενης δυσκολίας: Παιχνίδι γνώσεων που αξιοποιεί μέσα από τα βιώματα των μαθητών τις γνώσεις τόσο από την ξενάγηση όσο και από το ειδικό συνοδευτικό φυλλάδιο για το παιχνίδι. Τα παιδιά κατά ομάδες κινούνται με τα πιόνια τους σε ένα λαβύρινθο και προσπαθούν, αξιοποιώντας τις γνώσεις τους για τα φαρμακευτικά φυτά, να φτάσουν στο τέλος του **λαβυρίνθου**.

Και στα δύο παιχνίδια αξιοποιούν βασικές πληροφορίες για τα φαρμακευτικά φυτά προσαρμοσμένες στην ηλικία τους.

Συμμετέχοντες μαθητές σε ομάδες των: 15 (κατά προσέγγιση)

Τάξεις Α' - Γ' Δημοτικού και Δ' - ΣΤ' Δημοτικού

Ενδεικτική διάρκεια προγράμματος: 90'

Καλωσόρισμα- Αφόρμηση- Ξενάγηση: 30'

Εκπαιδευτική δράση: 45'

Συνολική θεώρηση: 15'

6. «Από τον κήπο των βοτάνων στο εργαστήρι των ιαμάτων. Εργαστήρι βιωματικής δημιουργίας και έκφρασης».

Υλοποίηση του κυρίως προγράμματος:

- Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες. Η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να φέρει σε πέρας μια διαδικασία με στόχους τον πειραματισμό, τη βιωματική προσέγγιση μιας παλαιάς τέχνης και την αποτύπωση του επιλεγμένου αντικειμένου με διάφορα εκφραστικά μέσα. Οι μαθητές της πρώτης ομάδας συμμετέχουν σε ένα παιχνίδι προσομοίωσης της παραδοσιακής τέχνης παρασκευής φαρμάκων από φυτικά υλικά προσαρμοσμένο στην ηλικία τους και τις μαθησιακές τους ανάγκες. Συσκευές από τη συλλογή

του Μουσείου που σχετίζονται με την τέχνη φαρμακοποιίας **(καταποτιοκόπτης, γουδι- γουδοχέρι, αντίγραφο πλακιδίου, φαρμακευτικός ζυγός) και της παραγωγής φαρμάκων** στο παρελθόν (καταπότια) αξιοποιούνται εκπαιδευτικά. Η δεύτερη ομάδα πειραματίζεται με διάφορα υλικά και τεχνικές από τον κόσμο των εφαρμοσμένων γραφικών τεχνών. Στόχος είναι ο σχεδιασμός ενός εντύπου, μιας αφίσας, αλλά και απλές κατασκευές για την προβολή και ανάδειξη ενός αντικειμένου (όπως ο καταποτιοκόπτης και το γουδι, μακέτα ενός παλιού φαρμακείου, συσκευασία ενός φαρμάκου).

Μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων μαθητών σε ομάδες των: 15 (κατά μέσον όρο)

Τάξεις: Δ' - Στ' Δημοτικού

Ενδεικτική διάρκεια προγράμματος: 90'

Καλωσόρισμα- Αφόρμηση- Ξενάγηση: 30'

Εκπαιδευτική δράση: 50'

Συνολική θεώρηση: 10'

7. Εργαστήριο μικρού ερευνητή- Γνώρισε το σώμα σου: Παιχνίδι Ανατομίας

Υλοποίηση του κυρίως προγράμματος:

- Σε συνεργασία με το Εργαστήριο Ανατομίας της Ιατρικής Σχολής προσφέρεται στο Μουσείο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη γνωριμία με το ανθρώπινο σώμα μέσα από βιωματικό παιχνίδι με το ανθρώπινο πρόπλασμα προσαρμοσμένο στην ηλικία των μικρών μαθητών. Μετά από μία σύντομη εισαγωγή με πολύ βασικές πληροφορίες για το ανθρώπινο σώμα κατάλληλες για την μικρή ηλικία των μαθητών, οι μαθητές βλέπουν τα βασικά μέρη του σώματος στο πρόπλασμα. Στη συνέχεια χωρίζονται σε ομάδες και επεξεργάζονται τα προπλάσματα αφαιρώντας και επανατοποθετώντας στη σωστή θέση τα διάφορα όργανα. Τέλος, πάνω σε μεγάλο χαρτόνι που έχει ζωγραφισμένο ένα περίγραμμα ανθρώπινου σώματος δημιουργούν κολάζ βάζοντας τα αντίστοιχα όργανα από χαρτί στην κατάλληλη θέση.

Συμμετέχοντες μαθητές σε ομάδες των: 15 (κατά μέσον όρο)

Τάξεις Α' - Στ' Δημοτικού

Ενδεικτική διάρκεια προγράμματος: 90'

Καλωσόρισμα- Αφόρμηση- Ξενάγηση: 30'

Εκπαιδευτική δράση: 45'

Συνολική θεώρηση: 15'

8. «Ιστορίες ιατρικών εργαλείων/ Ανακαλύψεις στον Μικροβίκοσμο».

Υλοποίηση του κυρίως προγράμματος:

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- **A. Παιχνίδι Γνώσεων-Μυστηρίου: «Ιστορίες Ιατρικών Εργαλείων»**

Σε ένα παιχνίδι γνώσεων και μυστηρίου, οι μαθητές καλούνται να συσχετίσουν μεγάλες ιατρικές ανακαλύψεις με τους επιστήμονες- εφευρέτες τους μέσα σε ένα κλίμα μυστηρίου. Μετακινούνται στο ταμπλό με τα πιόνια τους συλλέγοντας πληροφορίες για σημαντικούς ιατρούς/ επιστήμονες και τις σπουδαίες ανακαλύψεις τους και προσπαθώντας να επιλύσουν μια υπόθεση μυστηρίου γύρω από αυτά.

- **B. Εκπαιδευτικό παιχνίδι «Ανακαλύψεις στον Μικροβιόκοσμο».**

Μέσα από ένα επιτραπέζιο παιχνίδι, εξερευνούν της πτυχές της ασθένειας και της ίασης με παιγνιώδη τρόπο. Ένα παιχνίδι αντιστοιχίσεων με κάρτες κλιμακούμενης δυσκολίας δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να ανακαλύψουν συσχετίσεις ανάμεσα σε ασθένειες και ιατρικά εργαλεία- μηχανήματα από τις συλλογές του Μουσείου Ιατρικής. Επίσης ανάμεσα σε μεγάλες προσωπικότητες της ιατρικής επιστήμης και στις ανακαλύψεις τους. Ένα παιχνίδι όπου ξεδιπλώνεται η αέναη πάλη του ανθρώπου με τις ασθένειες και τους μικροοργανισμούς στον αγώνα για την επιβίωση. Οι μεγάλες ανακαλύψεις και εφευρέσεις χαράζουν δρόμους και σταθμούς στην ιστορία της ιατρικής. Το παιχνίδι δεν θα διατάσει να καταγράψει αστοχίες, λάθη και παραλείπόμενα σε αυτόν τον αγώνα επιβίωσης..

Συμμετέχοντες μαθητές σε ομάδες των: 15 (κατά μέσον όρο)

Τάξεις: Ε' - Στ' Δημοτικού

Ενδεικτική διάρκεια προγράμματος: 90'

Καλωσόρισμα- Αφόρμηση- Ξεναγήση: 30'

Εκπαιδευτική δράση: 50'

Συνολική θεώρηση: 10'

9. Από τον Ασκληπιό στον Ιπποκράτη: Ένα ταξίδι στην αρχαία ελληνική ιατρική (εαρινό εξάμηνο)

Στο συναρπαστικό διαχρονικό ταξίδι αντιμετώπισης της ασθένειας και του πόνου, τα Ασκληπιεία αποτελούν ένα σημαντικό σταθμό. Θεραπευτικά κέντρα της αρχαιότητας που άσκησαν την Ιατρική για πολλούς αιώνες, μας δίνουν πολύτιμες πληροφορίες για την κατανόηση της φύσης της ασθένειας και τις μεθόδους θεραπείας στην αρχαιότητα.

Για τους μαθητές το παιχνίδι ξεκινάει με την παρουσίαση της μουσειοσκευής του ΜΙΚ για την αρχαία ελληνική ιατρική. Η μουσειοσκευή περιλαμβάνει μεταξύ άλλων προπλάσματα και αντίγραφα αρχαίων ιατρικών εργαλείων, αναπαράσταση της αρχιτεκτονικής ενός Ασκληπιείου κλπ.

Ένα επιτραπέζιο παιχνίδι κλιμακούμενης δυσκολίας με θέμα την αρχαία ελληνική ιατρική τέλος, βοηθάει τους μαθητές να αποκρυσταλλώσουν τις γνώσεις τους με ευχάριστο τρόπο. Μέσα από το παιχνίδι οι μαθητές μαθαίνουν για τις θεμελιώδεις αξίες και μεθόδους θεραπείας ενός Ασκληπιείου : Φύση, Νερό, τελετουργία, Εγκοίμηση- Όνειρα, φαρμακευτικά φυτά, χειρουργικές επεμβάσεις, Πίστη, Άθληση.

Παράλληλα μια ομάδα μαθητών επιλέγει να συνθέσει ένα ruzzle εμπνευσμένο από το περίφημο μωσαϊκό της Λεβήνας.

Συμμετέχοντες μαθητές σε ομάδες των: 15 (κατά προσέγγιση)

Τάξεις: Ε' - Στ' Δημοτικού

Ενδεικτική διάρκεια προγράμματος: 90'

Καλωσόρισμα- Αφόρμηση- Ξενάγηση: 30'

Εκπαιδευτική δράση: 45'

Συνολική θεώρηση: 15'

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Το Μουσείο Ιατρικής του Πανεπιστημίου Κρήτης υλοποιεί επιλεγμένα εκπαιδευτικά προγράμματα στην Αγγλική γλώσσα για μαθητές Δημοτικού και Γυμνασίου. Η εκπαιδευτική επίσκεψη περιλαμβάνει ξενάγηση στο Μουσείο Ιατρικής, σύντομη παρουσίαση και εκπαιδευτικές δράσεις στα αγγλικά. Αναλυτικές πληροφορίες μετά από εκδήλωση ενδιαφέροντος.